

Ревізор  
Микола Хвильовий

#### ШЕДЕВРИ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ #1

«Ревізор» Миколи Хвильового – сатирично-побутова новела, у якій викривається матеріально-плотський вимір особистих стосунків\*\*\*. Головна героїня твору Леся фліртує з ревізором, але згодом дізнається усю його правдиву потворну сутність. Найвідомішими творами автора є новели «Я (Романтика)», «Кіт у чоботях», «Арабески», «Мати», «Редактор Карк», «Свиня», «Ревізор», «Повість про санаторійну зону», незакінчений роман «Вальдшнепи». Микола Хвильовий (справжнє ім'я Микола Фітільов) – талановитий український письменник, майстер психологічної новели з елементами романтизму та імпресіонізму.

Микола Хвильовий

#### РЕВІЗОР

#### I

На квартирі Валентина Бродського, репортера провінціальної газети, з раннього рання готувалися до прийому надзвичайного гостя. Власне, «товариш із центру» мусів обідати в редактора, але редактор, Іван Сірко, ніяк не міг його прийняти: по-перше, жив Сірко в надто маленькій кімнаті (в ній навіть двом тіснувато було), а по-друге, його спартанському помешканню замкнутого одиночки ніяк не личило виконувати роль закутка для бенкету хоч би й з «товаришем із центру».

Репортерова дружина – Леся – як тільки прокинулась, одразу ж метнулася по сусідах. Хотілось прийняти гостя як слід, хотілось навіть купити вина, горілки та консервів тощо, але, на жаль, не було більш-менш пристойного посуду і, головне, не було грошей на вищепоіменовані закупки. Правда, Сірко з охотою допоміг би Лесі карбованцями зі свого утримання, але Валентин був рішуче проти того, щоб вона улаштовувала обід на кошти редактора, і навіть проти того, щоб вона робила позичку в того ж таки Сірка. Бродський був не тільки великим хлібосолом, але й по-своєму шанобливою людиною.

Гроші Леся з великими труднощами дістала. Та коли прибігла додому, щоб забрати кошика й коопівську книжку, Валентин зустрів її незадоволеним обличчям і категорично заявив:

– Я зараз іду. Не можна ж, Лесічко, так довго бігати! Невже ти не розумієш, що ревізор давно, мабуть, в редакції?

– Почекай, Валю! – сказала Леся. – На кого ж я дітей покину? Дай же мені хоч до коопу збігати.

Чотирилітня Нелічка заплакала. Зайорзався й двохлітній Мурзик. Діти одразу ж зрозуміли, що їхня мама знову збирається іти з дому.

– Ну, от бачиш, Валю? Як же я покину дітей?

Бродський занервувався. І занервувався він саме тому, що «це – просто нетактовно ставити його в таке ніякове становище». Він добре розуміє, що дружина не хоче покинути дітей, але хай же і вона збагне, що приїзд ревізора – дуже небуденна подія в його газеті і що він ніяк не може бути дома в той час, коли «товариш із центру» сидить у редакції. Можна, скажім, попрохати сусідку, щоб доглянула за дітьми... Нарешті, що це за фокуси? Що за буржуазні замашки? Хіба можна так виховати справжню робітничо-селянську дітвору? Отже, Валентин радить взяти на ключа Нелічку й Мурзика і таким чином припинити дискусію. Хай кричать: покричать, покричать і замовкнуть.

Хоч репортер і не переконав свою дружину, але вона вже не сперечалася. Вона поспішила відпустити чоловіка і, залишивши дітвору під доглядом сусідки, побігла до коопу.

О десятій годині ранку на квартирі Бродських шипів примус, а о дванадцятій був готовий уже й обід. Нарешті, за якийсь час не треба було думати й про стіл: і пляшка горілки, і пляшка шатоікему, і коробка сардин, і картопля – все було на місці і чекало споживача. Гість міг вільно заходити до кімнати.

Але гості, на жаль, публіка дуже капризна. Погодившись зайти до когось о першій годині, скажім, вони о першій ніколи не приходять, і їх мають чекати до четвертої. Але й о четвертій вони, на жаль, не являються, і їх чекають до сьомої. Нарешті годинник показує пів на восьму, і тоді виявляється, що гість не може прийти.

Так було і з «товаришем із центру». Увечорі прибіг Валентин і сказав Лесі, що ревізор просить в неї «пробачення за турботи», але сьогодні він у Бродських ніяк не зможе бути... певніше, не зміг, бо ревізор і він, Валентин, уже «пошамали» в б'єргальці.

– Ти хочеш сказати, що він завтра буде в нас обідати? – сказала Леся.

– Завтра?... – Валентин зам'явся. – І буде і не буде. Завтра ж, Лесічко, неділя і, значить... Що значить?

Репортер з захопленням потер руку об руку і з не меншим захопленням почав інформувати свою дружину про план і перспективи на завтрашній день. За репортеровим планом виходило так, що вранці вони (себто Леся, він, редактор і ревізор), забравши з собою всю закуску і всі напої, що їх наготувала Леся, сідають на пароплав і ідуть до Берестечка. Зійшовши на берег, вони йдуть до виноградаря Бергмана і там улаштовують маленький пікнік. Додому вони повернуться вечірнім херсонським пароплавом. Поїздка (Валентин клянеться чесним комуністичним словом!) обіцяє багато непоганих хвилин, і треба тільки якось улаштувати з дітьми.

Репортер все-таки почував себе трохи ніяково перед дружиною.

(Хіба, мовляв, не можна було раніш сповістити про таке вирішення? Навіщо ж він мучив її цілий день біля примуса?) Репортер, нарешті, побоювався, що ображена дружина не захоче підтримати компанії «на пікнік», саме тому він так гаряче й навідувався на Лесю. Але вияснилося, що він зовсім даремно робив це, бо, як тільки він змовк, Леся одразу ж схопила його в обійми і сказала, що вона дає змогу їхати до Берестечка і що вона дуже задоволена з плану. Більше того, вона, не довго думаючи, навіть легко розв'язала справу з дітьми:

– З понеділка, – сказала вона, – до нас мусить прийти пралля. Але я її попрохаю, щоб вона прийшла в неділю. Під її догляд ми і залишимо дітей.

– От і добре! – сказав трохи здивований Валентин (він все-таки не чекав такої швидкої згоди) і, трохи погравшись із дітьми, ліг на своє ліжко. Б'єргальський обід, треба гадати, не обійшовся без пива, і тому в скорому часі репортер солодко і безм'ятежно хропів.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию (<http://www.litres.ru/mikola-hviloviy-8345444/rev-zor/?lfrom=362673004>) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.